

EDURNE LARRAÑAGA

«Euskararen erabilera eskubidea da eta hori ez da inposatzen, bermatu egiten da»

LABek lan mundua euskalduntzeko LanEus ildo estrategikoa eguneratu du. Urtebetez 150 pertsonak baino gehiagok hartu dute parte. LABek eremu sozioekonomikoa euskalduntzeko apustua egin zuen 2000. urtean. Edurne Larrañaga LABeko Euskara idazkariaren hitzetan lan munduan euskara sustatzeko konbentzimendutik sortu da plan estrategikoa.

Testua eta argazkia:

| MALEN ALDALUR AZPILLAGA |

Zer da LanEus?

LanEus gure borrokarako plan estrategikoa da. Ez da enpresa jakin batek egiten duen borrokarako eskaintza bat. Euskararen normalizazio prozesu batzuk abiatzea ekarri beharko luke borrokarako bide honek.

Lan munduak euskalduntzeko beharrez segitzen du, beraz.

Etxera begira, euskalduntzeko pauso asko eman ditu LAB sindikatuak, eta barrura begira emandako urrats horiek kanporatu nahi genituen. Sindikatua bera, lan mundua bezala, erdaraz –kasu honetan gaztelaniaz– sortu zen, eta orain horiek euskaratzea da plan estrategikoaren helburua. 2000. urtean sindikatuak kongresuan hizkuntza politika propioa onartu zuen; horrela, euskara sindikatuko hizkuntza ofizial izendatuz.

Zeintzuk dira borroka plan horrek ekarriko dituen berritasun nagusiak?

Ekarri duen berritasun nagusia euskararen normalizazioaren erronka ekintza sindikalaren barruan kokatzea izan da. Lan eskubideen baitan kokatu ditugu hizkuntza eskubideak eta sindikatuak dituen tresna guztiak erabiliko ditugu lan mundua euskalduntzeko: mobilizazioak, negoziazioak, aliantzak...

“Sindikatuan oso harrera positiboa izan du. Egia da, halaber, egikaritzeari begira dugula erronkarik handiena; momentu honetan lurralde guztietan lan harremanak dauden bezala egonik, ez da erraza izango”.

Eta ardatz nagusiak?

Aipatu berri dudana gain, lan mundua euskalduntzea arautzeko prozesu bat egitea; euskararen arnaguneak babestea; euskara inbertsio gisa ikustea; langileei hizkuntza eskubideak aitortzea; eta lan mundua ikuspegi integralarekin ulertzea, derrigorrezko hezkuntzatik hasita.

Krisi garaian hizkuntzaren normalizazioan apustu egiten.

Hizkuntza politika zerbait dinamikoa da, horregatik, gizartearen azterketa batetik abiatu behar dira proposamenak. Guk ikusi genuen egungo krisiaren aitzakian politika neoliberaletan sakontzen ari direla; hori guretzat aukera zein arriskua izan daiteke. Bi eredu daude talkan:

Kapitalarena, hau da, eredu neoliberala sustatu eta lan harremanak erdaraz sustatzen dituen, eta beste aldaketa nahi duena, eskubide sozialen bermean oinarritzen dena. Aldaketa horren baitan kokatzen dugu lan harremanen eraldaketa. Izan ere, dirua eskuz aldatzen da, baina ez da desagertzen. Guk aldarrikatzen duguna da euskara ezin dugula defizitarioa den zerbait bezala ikusi, etorkizuneko inbertsio bezala ikusi behar dugu. Euskara eta lan mundua Euskal Herriak bizi duen prozesu politikoarekin lotu nahi ditugu.

Prozesu zabalagoaren parte da, beraz, estrategia plana.

Euskal Herrian azken urteotan normalizazio prozesu bat eraiki da eta euskarak ere behar du bere normalizazio prozesua; eta zer esanik ez, lan munduan. Ziurrenik, eremu sozioekonomikoa da une honetan euskararen normalizazioan gutxien aurreratu dena. Bestalde, herri baten garapenerako hizkuntzak duen eragina oso handia da. Hizkuntzek hainbat funtzio dituzte eta horietako bat eremu sozioekonomikoan aritzea da. Azken finean, estrategia nazionala da. Sektore eta lurralde bakoitzak bere erritmoa du, baina egoera soziolinguistikoa konstante hartuta helburua berdina da Euskal Herri guztirako; ezin dugu bestela ulertu, estrategia konfederala da, eragin eremu administratibo eta herri guztietarako baliagarria dena. Gero egikaritzeko orduan federazio bakoitzari dagokio hausnarketa egin eta bere errealitatera egokitzea.

Dena den, erakundeek ere badituzte hizkuntza politikak.

Administrazioetatik ez da benetako hizkuntza politikarik bultzatzen lan munduan. Hizkuntza politikak errealitatea aldatzea ekartzen dute beti, eta horretarako errealitatearen azterketa egin behar da. Kurioso da, euskarak lan munduan bizi duen egoeraren azterketarik ez da egin. Ez behintzat instituzio publikoen aldetik. Norabidea kontuan hartu gabe abiarazten dituzte politikak.

“Kurioso da, euskarak lan munduan bizi duen egoeraren azterketarik ez da egin. Ez behintzat instituzio publikoen aldetik”

Batzuek asko azpimarratzen dute lan munduan hizkuntzaren inposaketa.

Hizkuntza aukera da eta ez inposizioa. Euskararen erabilera guztion eskubidea da, eta hori ez da inposatzen, bermatu egiten da.

Horrelako estrategia bat egikaritzeko hitzarmenek zer garrantzi dute?

Eragin eta aliantza eremu batzuk identifikatu ditugu; elkarlanaren bitartez egin behar dugu hau guztia. Eragin eremuari dagokionez, sindikatua garen heinean, lan eremuan eragin behar dugu: langileen artean adostasunak lortu behar dira euskararen aldeko jarrera hegemonikoa izan dadin. Bestalde, herri estrategia dugu, burujabetza propio

bezala. Lan mundua euskaratzean akuilu eta motore izan nahi dugu, baina horretarako aliantzan oinarritutako bideak jorratu behar ditugu; bakarrik ezinezkoa da.

Adostasunak baita sindikatu barruan ere. Izan ere, parte hartze prozesu bidez egin duzue plana.

Hasieratik sindikatuaren hausnarketa izatea nahi genuen. 150 pertsona baino gehiagoren iritziak bildu genituen: LABeko kideak, Ernaiko eta Sortuko militanteak, euskalgintzako jendea, norbanakoak... Hainbat modu erabili genituen: aurrez aurreko elkarrizketak, eztabaida taldeak, webgunean eskegi genuen eztabaidarako zirriborroa eta ekarpenak egitekoa... Parte-hartzailea, publikoa eta zabala izan zen prozesua. Dena den, oraindik amaitu gabeko prozesua da, hausnarketa egin dugu, baina orain diseinatutako estrategia praktikan jartzea falta da.

Zer-nolako harrera izan du?

Sindikatuaren barruan oso harrera positiboa izan du, gehienbat denon artean osatua izan delako. Egia da, halaber, egikaritzeari begira dugula erronkarik handiena; momentu honetan lurralde guztietan lan harremanak dauden bezala egonik, ez da erraza izango. Hala ere, guztia gaineratik badago konbentzimendu bat.

Uste dut sindikatu bakarrenetako gairela estrategia definitu bat egin duena. Norabidea zehaztu behar da eta hori da, hain zuzen, instituzio publikoetatik bideratzen diren ekintzen hutsune nagusietako bat. ■

ellauri
HOTELA

KILO TERDI TXOKOA
Kilo t'erdiko txuleta
Legatz-solomoa plantxan
(6 pertsona gutxienez, aurretik deituta)

Altzusta 38, 48144 ZEANURI
+34 946 317 888 | ellauri.com

Naturra sentitu

CAMPOS

1921-ETIK, CAMPOS-EK
HEGALUZE-KONTSERBA EGITEN DU
DENBORAREKIN HARTUTAKO OHITUREI
ESKER, HEGALUZERIK ONENA BILATZEN
DU ZUK, GAUR, KALITATEZKO PRODUKTU
GOZO BATEKIN GOZATZEKO.

Gure webgunean erosi: www.clubcampos.com